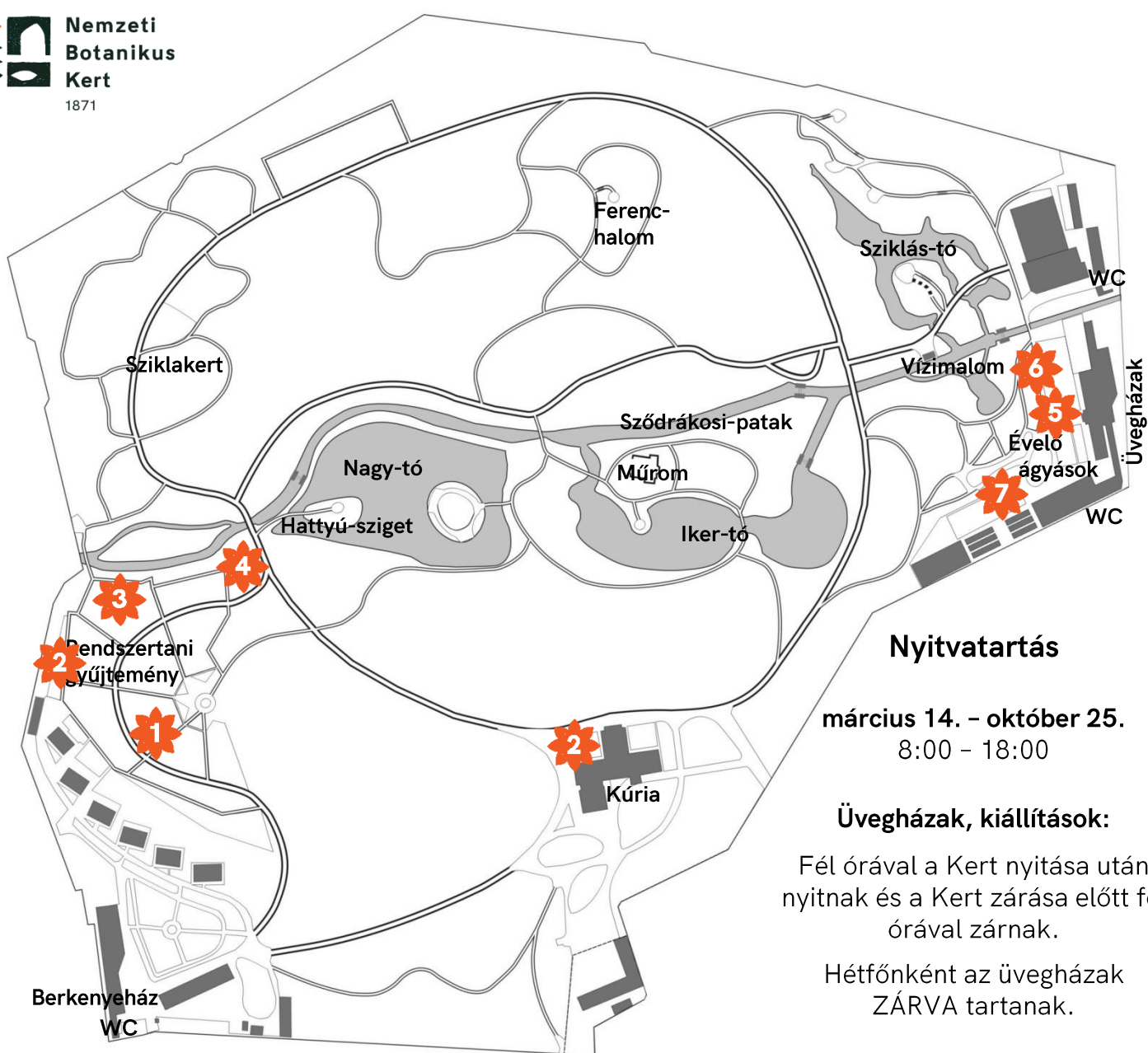

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Dália (*Dahlia*)

Nyitvatartás

március 14. – október 25.
8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:

Fél órával a Kert nyitása után
nyitnak és a Kert zárása előtt fél
órával zárnak.

Hétfőnként az üvegházak
ZÁRVA tartanak.

Térképes útmutatónk abban segít, hogy
az aktuálisan virágzó fajok, vagy más
időszerű látnivalók közül néhányat
könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

Szent Mihály hava. A szeptember csendes hónap, már csak néhány ősszel nyíló fa és cserje virágzik, az őszi lombszíneződés pedig csak a hó vége felé kezdődik. Botanikus Kertünkben megindult az őszi maggyűjtés. A beérett terméseket illetve magokat begyűjtjük, tisztítjuk, majd év végén az évente kiadott magkatalógusunkban felkínáljuk őket közel 400 botanikus kertnek, akikkel nemzetközi magcsere kapcsolatban állunk.

1 Hajnalkák, szulákok sokasága díszíti színes virágaival és különféle formájú leveleikkel a szulákfélék (Convolvulaceae) ágyását a Rendszertani gyűjteményben. Ebbe a közel 2000, melegkedvelő lágyszárú növényt illetve cserjét magába foglaló családba különösen sok futónövény tartozik. Leveleik szórt állásúak, a virág szíromlevelei többnyire forrtak, feltűnően színesek. Közönséges gyomunkon, a mezei szulákon kívül sok szép dísnövény tartozik ide. A **kerti hajnalka** (*Ipomoea purpurea*) virágai bíboros, kékes árnyalatúak, az **indián hajnalka** (*Ipomoea coccinea*) és a **pálmalevelű hajnalka** (*Ipomoea multifida*) virágai élénk pirosak. A **holdvirág** vagy **trópusi fehér hajnalka** (*Ipomoea alba*) éjszaka virágzó, fehérvirágú, illatos trópusi faj.

2 A Rendszertani gyűjteményben pompáznak a fészkesek (*Compositae*) családjába tartozó **dáliák** (*Dahlia*). Lágyszárú növények, 28 fajuk a közép-amerikai hegyvidékeken él. Ismerünk köztük fásodó szárú, magas évelőket, kúszó és fánlakó növényeket is. Gumós gyökerük nagy mennyiségű inulint raktároz, mely a növények tartaléktápanyagként szolgál. Gumóik miatt már a prekolumbián idők óta termesztik a dáliákat. Az aztékok dísnövényként is régóta ültetik és gyógyhatását is ismerték a cukorbetegség kezelésére. A 10 méterre is megnövő *Dahlia imperialis* üreges szárát forrásvíz levezetésére használták a hegyekből a falvakba. A ma ismert, közel 20 ezer, szebbnél szebb kerti fajta hibrid eredetű. Az 1840-es években Európán végigsöprő dáliamánia vetekedett a 17. századi tulipánőrülettel, az új fajtákért vagyonokat fizettek.

3 Nyár végére a Rendszertani gyűjteményt a virágba borult fészkesek (*Compositae*) és pásztfűfélék (*Graminae*) hatalmas tömegének nagyszerű látványa uralja. A fészkesek legnagyobbika a 2-3 métert is elérő **csészekóró, óriás szilfium** (*Silphium perfoliatum*), az észak-amerikai prériről származik. Felső, két-két átellenes, ülő leveleinek válla összenőtt, s csészeszerűen körülölelik vaskos, négyélű szárát, erről kapta nevét is. Mézelő növény. Óriás termete, szívóssága miatt hazájában a préri felújítási, ökológiai programokban, máshol takarmánynövényként vagy energianövényként ültetik. Gyógynövényként is ismert, levélét megfázásra, reumára és nyugtatóként használják.

4 Dendrológiai gyűjteményünk egyik igazi különlegessége a **hétfiúvirág-cserje** (*Heptacodium miconioides*). Ez a mutatós cserje csak a múlt század eleje óta ismert a nyugati botanikusok körében, mióta E.H.Wilson angol botanikus és híres „növényvadász” 1907-ben felfedezte a közép-kínai Hupei tartomány erdőségeiben. Kínai neve (qi zi hua shu = hét fiú virág cserje) arra utal, hogy virágzatában a viszonylag kicsi virágok hatosával csúcsálló örvöcskébe rendeződnek, amelyet egy hetedik középső virág zár le. A virágzást követően megmaradó csészéinek cimpái tovább növekednek, miközben bíborpiros színűre változnak. Nemcsak ősszel, apró, krémfehér, illatos virágainak nyílásakor tűnik fel, hanem keresztben átellenesen álló sötétzöld leveleivel az egész vegetációs időszakban vonzó növény.

5 Az Orchidea- és Broméliaház előtti évelőágyás közepén nyíló, kelet-ázsiai származású **kései végzet-cserjének** (*Clerodendrum trichotomum*) nyár közepétől egészen őszig nyílnak rendkívül illatos, sötét rózsaszínű bimbóból fejlődő zöldesfehér virágai. Nemcsak virágai, hanem ősszel érő, vöröslő fellelű, tintakék boggyótermései is mutatósak. Virágai rendkívül illatosak, ám levele annál kellemetlenebb szagú. A végzet-cserjék (*Clerodendrum*) többsége fagyérzékeny trópusi faj, a kései végzet-cserje azonban néha még a mi kemény (-20°C) teleinket is átvészeli vagy hajtásai visszafagynak ugyan, de töről újra hajt.

6 Az Évelő- és Sziklakerti gyűjtemény több ágyásában is gazdagon virágzik az **őszi begónia** (*Begonia grandis* ssp. *evansiana*). Különlegessége, hogy míg a többi begónia trópusi igényű növény, s nálunk szobanövényként vagy legfeljebb egynyári virágként nevelhető, az őszi begónia fagyűrő és enyhébb teleinket jól átvészeli. 30-40 cm magas növény, formás bordó levelei szép hátteret adnak a magasba nyúló rózsaszín virágoknak. A ritka, ősszel virágzó árnyéki évelők egyike, különlegessé teszi az ágyást. Tavasszal későn bújnak elő hajtásai, így kertekben hagymásokat is lehet alá ültetni.

7 Az Orchidea- és Broméliaház előtti évelőágyásokban nyílnak a **hibrid szellőrózsák** (*Anemone hupehensis*). Az őszi kertek egyik legszebb virága ez a feltörő szárú, bokrosodó évelő, mely nyár végétől sokszor egészen az első fagyokig hozza elegáns megjelenésű fehér és a rózsaszín különböző árnyalataiban díszítő virágait. A virágok egyszerű, féltelt vagy telt változatban jelennek meg, számos kertészeti változata létezik. Hosszú életű évelő, melynek gyökerei tarackolnak, így a növény évről-évre egyre terebélyesebbé válik. Kedveli a tápanyagban gazdag, jól átteresztő talajokat. Legszebben félárnyékos helyen fejlődik, de tolerálja mind a napos, mind az árnyékos helyeket.

KÖZELI PROGRAMJAINK:

- 2026. szeptember 06. vasárnap 14:00-17:00**
ÉLMÉNYMŰHELY: Festőnövények – növényi festékek
- 2026. Szeptember 19. szombat 10:00 -13:00**
ÉLMÉNYSÉTA: Bambusz és lótusz – kurátori vezetéssel
- 2026. szeptember 20. vasárnap 11:00 és 14:00**
KOSZTÜMÖS MÚLTIDÉZŐ SÉTA, a Kulturális Örökség Napjai alkalmából
- 2026. szeptember 26. szombat 11:00 -14:00**
ÉLMÉNYSÉTA: Japán zöld titkai – kurátori vezetéssel